

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenålma

Vår dato:

14.08.2019

Vår ref:

2019/9855

Deres dato:

13.08.2019

Deres ref:

Åfjord kommune

Øvre Årnes 7

7170 ÅFJORD

v/ Vemund Stjern

Saksbehandler, innvalgstelefon

Inga Stamnes,

Tillatelse til skadefelling av en jerv i Åfjord, Indre Fosen, Verran, Bjugn og Roan kommuner

Åfjord kommune søker på vegne av Åfjord kommune, Osen kommune, Verran kommune, Roan kommune, Indre Fosen kommune, Inderøy kommune og Ørland/Bjugn kommune om skadefelling av en jerv. Søknaden begrunnes med i funn av en rein den 12.august 2019 hvor jerv er antatt sikker skadevolder. Det vises også til sauekadavere funnet den 22. og 25. juli d.å., i Åfjord og Indre Fosen kommune hvor jerv ikke utelukkes som skadevolder. Omsøkt område ligger i sin helhet utenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6. Med bakgrunn i en helhetlig vurdering av situasjonen, finner Fylkesmannen å kunne gi tillatelse til felling av en jerv i den aktuelle situasjonen. Åfjord kommune fikk muntlig beskjed om tillatelsen tirsdag den 13. august 2019.

Søknaden

Åfjord kommune viser i søknaden til antatt jervedrept reinsimle ved Habroheia / Grøndalsvatnet i Åfjord kommune den 12.08.2019, samt to sauekadaver funnet sist i juli (22.07 og 25.07.d.å.) i hhv. Åfjord og Indre Fosen kommuner, hvor dødsårsak satt til «usikker jerv».

Hjemmelsgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for fylkesmannens vedtak i saken.

Politiske og forvaltningsmessige føringer

Det nasjonale bestandsmålet for jerv ble etter behandling i St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 39 årlige ynglinger, jf. Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften § 3. Bestandsmålet for region 6 (Møre og Romsdal, Nord- og Sør-Trøndelag) er satt til 10 årlige ynglinger av jerv.

Regional forvaltningsplan for rovvilt i region 6

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for rovvilt i region 6 – Møre og Romsdal og Trøndelag.

Gjeldende plan ble vedtatt av Rovviltnemnda 22. mars 2018.

Forvaltningsmålet for jerv i regionen er av rovviltnemnda fordelt syv ynglinger i Trøndelag og tre i Møre og Romsdal. Målsettingen er at det regionale bestandsmålet oppnås innenfor forvaltningsområdene for de to fylkene og at bestanden skal være mest mulig jevnt fordelt. Av

forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 er følgende område definert som område med mål om yngling av jerv:

«Trøndelag: Avgrenset av grensen mot Nordland i nord, riksgrensen mot Sverige i øst, E6 fra Nordlandsgrensen til kommunegrensen mellom Stjørdal og Malvik kommuner i vest. Vestlig grense følger videre kommunegrensen mellom Selbu og Malvik kommuner frem til fv. 963, følger fv. 963 ned til Selbusjøen, videre over til utløpet av Nea, følger Nea oppover Neavassdraget til kommunegrensen mellom Selbu og Tydal kommuner. Grensen følger kommunegrensene mellom Selbu/Tydal, Selbu/Holtålen og Holtålen/Midtre Gauldal ned til fv.30. Grensen følger videre fv. 30 ned til fylkesgrensen mellom Trøndelag/Hedmark.

Det følger av forvaltningsplanen er hele Fosenhalvøya utenfor områdene med mål om yngling av jerv i Trøndelag.

Det står blant annet følgende om skadefelling i forvaltningsplanen punkt 4.3:

«I utgangspunktet er terskelen for å innvilge søknad om skadefelling svært lav utenfor forvaltningsområdene. Terskelen vil variere avhengig av om skadene er oppstått utenfor eller innenfor forvaltningsområdet for den aktuelle rovdyrarten og om det regionale bestandsmålet er oppnådd.»

Rovdyrforliket

«Norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette. (...)

Dyr på utmarksbeite har mange positive kvaliteter, og det er viktig å sikre levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt. Forlikspartene viser til den todelte målsetningen etter rovviltforliket fra 2004, og at utfordringen ligger i å ivareta begge deler uten at konfliktene mellom dem blir større enn nødvendig.(...)

2.2.19 Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. (...) I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet (...)»

Brev fra statsråden

Det fremgår i brev fra Klima- og Miljøministeren 28. april 2014 at det skal være en tydeligere soneforvaltning.

«Et tydelig skille mellom soner skal innebære at vi skal ha lav terskel for tillatelse til uttak av rovvildyr som har gjort eller forventes å gjøre skade i prioriterte beiteområder. (...) I prioriterte yngleområder for rovvildyr skal terskelen for å tillate uttak av rovvildyr være tilsvarende høy, og beitenæringen og andre interesser skal der tilpasse seg rovvildyrenes tilstedeværelse.»

Betingende fellingstillatelser

Rovviltnemnda i region 6 har i vedtak den 28. mai 2019 fastsatt en kvote på 5 betingede fellingstillatelser på jerv i regionen i perioden 1. juni 2019- 15. februar 2020. Det er ennå ikke felt jerv av denne kvoten, så resterende kvote er 5 jerv.

I vedtaket står de blant annet: *«Bestanden ligger på bestandsmålet pr. i dag (tre års gjennomsnitt). Terskelen for å tillate felling av skadegjørende jerv bør være lav i prioriterte beiteområder og i kalvingsland for tamrein».*

Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur».

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Fylkesmannen viser til rovviltneemndas vurderinger av Nml. § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på jerv i vedtak datert 24. mai 2018. Etter Nml. § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artens bestandssituasjon. Vi viser til Rovdata som har ansvaret for drift og formidling av data fra det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Vi viser også til vurderinger gjort av rovviltneemnda i vedtak datert 28. mai 2019 om kvote for betinget skadefelling av jerv, der rovviltneemnda konstaterer i sine vurderinger at bestanden av jerv ligger på bestandsmålet når tre års gjennomsnitt ble benyttet som grunnlag. Jerv overvåkes primært ved registreringer av ynglinger på hilokaliteter, samt ved DNA-analyser av innsamlet ekskrement og hår. Foreløpige data for antall ynglinger av jerv i region 6 viser 17 dokumenterte og antatte ynglinger. Det nasjonale målet for antall årlige ynglinger av jerv i region 6 er 10. Antall ynglinger i 2019 overstiger det regionale bestandsmålet. På bakgrunn av disse opplysningene anser Fylkesmannen i Trøndelag at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 er tilstrekkelig ivarettatt.

Føre-var-prinsippet i NML. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, (jf. beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget § 8), og mener derfor at føre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken. Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Jervebestanden ligger over regionens bestandsmål. Dette medfører at nml. § 10 ikke tillegges vekt i denne saken. Vedtaket gjelder skadefellingsforsøk på jerv, og skal normalt sett ikke gi noen miljøforringelse. Fylkesmannen anser derfor § 11 som lite relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater. Det åpnes ikke for bruk av motorisert ferdsel i forbindelse med skadefellingsforsøket. Fylkesmannen anser med dette at § 12 er hensyntatt.

Fylkesmannens vurdering

Rovviltforlikets punkt 2.2.19 sier at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det følger av rovviltforliket av 2011, forvaltningsplanen i region 6, samt føringer fra KLD at i de områder som er definert som yngleområder for bl.a. jerv skal næringsutøverne tilpasse driften med utgangspunkt i at rovvilt forekommer i beiteområdet. I motsatt fall skal næringsutøverne i de prioriterte beiteområdene kunne påregne at rovvilt ikke vil være til hinder for tradisjonell drift med dyr på utmarksbeite. Området hvor det er påvist skade til jerv og hvor det omsøkes fellingstillatelse, ligger i sin helhet utenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6.

Fylkesmannens myndighet til å iverksette en betinget skadefelling reguleres av rovviltforskriften § 9. Skadefelling etter 1. juni er hovedsakelig et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional

forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Fellingstillatelse kan bare gis dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning slik dette er nedfelt bl.a. i forvaltningsplanen. For å vurdere dette, skal de opplistede skjønnskriteriene i annet ledd i rovviltforskriften § 9 drøftes i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Fylkesmannens konklusjon

Skadefelling skal være et virkemiddel for å ta ut ett bestemt skadevoldende individ av rovdyr, og ha til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Det er nå påvist en rein drept av jerv i Åfjord kommune, og skadesituasjonen betraktes derfor som pågående og at potensialet for fremtidige skader er forholdsvis stort ut ifra et høyt antall dyr på utmarksbeite. Fylkesmannen mener at det utfra foreliggende kunnskap er grunnlag for å iverksette skadefelling av jerv i Åfjord kommune, Osen kommune, Verran kommune, Roan kommune, Indre Fosen kommune, Inderøy kommune og Ørland/Bjugn kommune.

Fylkesmannens vedtak

Med hjemmel *lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9* gir Fylkesmannen i Trøndelag skadefellingstillatelse på 1 (en) jerv til Verdal kommune under følgende forutsetninger:

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med onsdag 14. august 2019 til mandag 19. august kl 12.00.
2. Tillatelsen gjelder innenfor Åfjord kommune, Osen kommune, Verran kommune, Roan kommune, Indre Fosen kommune og Bjugn kommune.
3. Skadefellingstillatelsen gis til Åfjord kommune, og kommunen må oppnevne fellingsleder som har ansvaret for selve fellingsforsøket. Alle som deltar i fellingslag skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen i Trøndelag før jakt iverksettes.
4. Tispe i følge med valper er unntatt tillatelsen.
5. Ved felling av jerv skal det nyttes våpen og ammunisjon godkjent for lisensfelling av jerv.
6. Felling eller forsøk på felling av jerv skal omgående meldes til Fylkesmannen i Trøndelag på telefon 930 60 221. Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for fellingen, og fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen krever det.
7. Kommunen kan søke om dekning for direkte og dokumenterte kostnader med fellingsforsøket begrenset oppad til kr 30 000,-, jf. rovviltforskriftens § 9. Budsjettrammen for godtgjøring i forbindelse med fellingsforsøket settes til kr 32 000,- (fire personer pr. dag i fem dager á kr 1 600,-).
8. Den/de som sårer jerv under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet jerven. Fylkesmannen i Trøndelag og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet.

9. Jerv som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt jerv uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet.
10. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved felling som kan medføre politietterforskning, er fellingsleder ansvarlig for at felt jerv ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). a) Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning skal dyret ikke åpnes og ikke flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.
11. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
12. Fylkesmannen i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen. I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
Klima- og miljødirektør

Inga Stamnes
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent